

**ТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ТЕРМІНІВ
НА ОСНОВІ АНТРОПОНІМІВ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ
(на матеріалі публіцистичного дискурсу)**

ДОМІНІКА ЯНЧУРА

Університет імені Адама Міцкевича, Познань — Польща
dominikajanczura@interia.eu; ORCID: 0000-0001-5634-7044

**TWORZENIE TERMINÓW POLITYCZNYCH
NA PODSTAWIE ANTROPONIMÓW UKRAIŃSKICH POLITYKÓW
(na materiale dyskursu publicystycznego)**

DOMINIKA JANCZURA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań — Polska

STRESZCZENIE. Artykuł został poświęcony analizie terminów politycznych derywowanych od antroponimów funkcjonujących w języku dyskursu publicystycznego. Aktualność tematu jest dostrzegalna w potrzebie ciągłego badania języka mediów masowych — środki komunikacji masowej są aktualizatorami nowych trendów językowych, tym samym sprzyjając wzbogacaniu zasobu leksykalnego użytkowników danego języka. Celem badania jest scharakteryzowanie najbardziej produktywnych modeli słowotwórczych używanych w dyskursie publicystycznym. W artykule został przeanalizowany materiał faktologiczny ze słownika *Словотворчість незалежної України 1991–2011* А. Neluby. Materiał badawczy został uzupełniony terminami zebranymi przez autorkę artykułu z wydań elektronicznych prasy ukraińskiej ostatnich lat. Analiza zebranego materiału pozwoliła dojść do wniosku, że najbardziej produktywnymi sposobami tworzenia neologizmów są te, które polegają na dodaniu prefiksu lub sufiksu do wyrazu podstawowego oraz tworzenie złożzeń.

Słowa kluczowe: termin polityczny, antroponim, media masowe, dyskurs publicystyczny

THE FORMATION OF POLITICAL TERMS
BASED ON ANTHROPNYMS OF UKRAINIAN POLITICIANS
(case study of political discourse)

DOMINIKA JANCZURA

Adam Mickiewicz University, Poznań — Poland

ABSTRACT. This paper presents the analysis of political terms derived from anthroponyms used in the mass media discourse. The topicality of the paper consists in the need to explore the language of mass media — new linguistic trends are disseminated through mass communication, thus stimulating the development of the vocabulary of users of a given language. The analysis aims at distinguishing and defining the most productive models of word formation used in the mass media discourse. The empirical material examined in the article is based on the dictionary *Slovotvorchist nezalezhnoi Ukrainy. 1991–2011* compiled by A. Nelyuba. It was supplemented by terms found by the author of the article in digital issues of the Ukrainian press of recent years. The investigation submitted leads to the conclusion that the most productive models of creating neologisms are adding prefixes or suffixes to root words or compounding.

Key words: political term, anthroponym, mass media, journalistic discourse

Загальновідомо, що арсенал лексичних засобів кожної окремої людини, як і суспільства загалом, постійно поповнюється. Шляхів збагачення мовного словника кожної людини чимало. У час, коли все більшу роль у суспільстві відіграють мас-медіа, саме їх уважають актуалізаторами нових мовних трендів. Здійснений аналіз діапазону впливової сили сучасних мас-медіа дає змогу стверджувати, що вони виконують насамперед лінгвокреативну та внормувальну функції. Від змісту використаних слів у публіцистичному дискурсі залежить реакція суспільства на події довкілля, формування мовної свідомості особистості. Для громадської думки доречно підбирати лексичний матеріал, моделюючи смисл і прогножуючи оцінку висловлюваному, передбачаючи можливі емоції.

Лексико-семантичні інновації, зокрема в мові публіцистичного дискурсу, досліджують такі вчені, як напр.: О. Ільченко [2011, 2012], Б. Коваленко [2010], Т. Космеда [2011], О. Мінкова [2012], М. Навальна [2011], А. Нелюба [2012], М. Степаненко [2017], О. Стишов [2013] та ін.

Мова засобів масової інформації еволюціонує разом з розвитком суспільства, віддзеркалює події, що відбуваються у світі. Погоджуємося з думкою Т. Щукліної, яка зауважує, що характерною рисою словотворчості в сучасних мас-медіа стало активне залучення до дериваційних процесів різних прецедентних феноменів [Щуклина 2017: 210]. Зазначена дослідниця вважає,

що „похідні слова, мотивувальною базою яких є прецедентні одиниці, ще більшою мірою відображають специфічність культури, мислення та сприйняття дійсності народу, систему його світоглядних установок, ціннісних пріоритетів. Саме на цьому ґрунтується спільність для всього народу картини світу й можливість взаєморозуміння” [Щуклина 2017: 210]. Антропоніми політиків функціують як прецедентні імена, оскільки вони дуже популярні. Не маємо сумнівів, що найбільше емоційних реакцій у суспільстві викликає діяльність політиків, насамперед мовленнєва, їхні комунікативні стратегії й тактики. Мас-медіа — головне джерело знань про політичні події. “Мода” на відантропонімні терміни пов’язана з актуальними політичними подіями, активністю певних політиків, їхньою популярністю, рейтингом, авторитетом, а це зумовлює виникнення нових понять і явищ, що мотивовані антропонімами, які номінують прізвища цих політиків. Саме тому зосередимо увагу на політичній терміносистемі. У статті використовуємо терміни *мас-медіа* й *засоби масової інформації* (далі ЗМІ) як синонімі.

О. Крижко зауважує, що терміни становлять „більшість нових лексичних одиниць у будь-якій мові [...], оскільки людство постійно зіштовхується з проблемою позначення того чи того поняття, явища чи феномена” [Крижко: 62]. Відантропонімні політичні терміни, що функціують у сучасному українському публіцистичному дискурсі, служать не тільки для найменування нових понять чи явищ, а також для привертання уваги реципієнтів до описуваних фактів, впливу на їхню мовну свідомість. Названі терміни виконують не тільки номінативну функцію, але й низку прагматичних — оцінювальну, експресивну, емоційну, атракційну та ін. На прагматичні функції термінологічних інновацій звертає увагу Т. Щукліна, указуючи на конотаційний компонент новоутворень і називаючи їх яскравими, нестандартними словами, що реалізують творчу компетенцію їхніх творців [Щуклина 2017: 211]. Вони — мовні інновації — деавтоматизовують процес їхнього сприйняття читачем, привертають увагу й посилюють вплив мови на підсвідомість адресанта, одночасно спонукаючи його до більш уважного прочитання викладеного [див.: Щуклина 2017: 211]. Усе ж таки головною функцією мас-медіа є формування громадської думки.

Політичні відонімні терміни, що є предметом цієї наукової студії, творяться за вже наявним в українській мові моделями термінотворення. Із часом новоутворені спеціальні одиниці й словосполучення стають загальноживаними, активно функціують у мові ЗМІ, що є об’єктом цього дослідження. Термін, зрозуміло, повинен мати точну дефініцію, що „дає загальне уявлення про іменованний об’єкт (який може бути як конкретним, так і абстрактним розумовим конструктом) [...]” [Крижко: 62–63]. На відміну від загальноживаних слів, терміни, як правило, однозначні. Терміни належать не до загальноживаної, а до спеціальної лексики, оскільки вони існують у науковій мові

[Кочан 2018: 54]. Однак зауважмо, що терміноодиниці мови публіцистики можуть використовуватися в повсякденному мовленні, проникаючи до системи загальної мови й поповнюючи тим самим словник суспільства загалом. Погоджуємося з думкою Н. Поліщук про те, що „поява лексичної чи семантичної інновації завжди чимось зумовлена” [Поліщук 2016: 147]. Політичні відантропонімні новотвори тісно пов’язані з актуальною політичною ситуацією. Без сумніву, деякі з політичних відантропонімних термінів віддзеркалюють ставлення суспільства до конкретних політиків.

Як джерело для вибирання політичних відантропонімних термінів використано словник А. Нелюби *Словотворчість незалежної України. 1991–2011* [Нелюба 2012]. Дослідницький матеріал доповнено прикладами, зібраними авторкою цієї статті з українських газет 2004–2018 рр.

Наголосімо, що термінологічні системи розбудовуються трьома основними способами: 1) морфологічним (афіксальним) — утворенням нових термінологічних найменувань за певними словотвірними моделями; 2) лексико-семантичним, що передбачає термінологізування значень слів природної мови, та ін.; 3) через запозичення (словотвірне та семантичне калькування) [Крижко: 65].

Найбільш продуктивним способом творення термінів, зокрема й політичних терміноодиниць на базі антропонімів українських політиків, традиційно вважають морфологічний. Як зауважує Т. Петрова, „поширеність цього способу пояснюють його продуктивністю, оскільки в термінах, утворених морфологічним способом, закладені основи структурного систематизування [...]” [Петрова 2018: 122]. У мові ЗМІ відантропонімні політичні терміни, що виникли шляхом морфологічного термінотворення, переважно утворені суфіксальним і префіксальним способами, а також складанням.

Суфіксальний спосіб творення термінів — це, як відомо, моделювання термінів з використанням суфіксальних морфем. Перший з ефективних прийомів, уживаних журналістами, — творення іменників із суфіксами **-ець**, **-енко**, **-еня**, **-ев’я**, **-ист**, **-іст**, **-івець**, **-нів**, **-чик**, що вказують на послідовників чи прихильників конкретного політичного лідера або членів певного угруповання: *ющенківець*, *гращеня*, *лукашист*, *луценківець*, *кравчукіст*, *литвинівка*, *жириновчик*. Порівн.: *Люди її “сприйняли серцем і розумом” — так брехав міністр АПК, вірний “кучмівець”, згодом “білосердечний антикучмівець” як і всі перекинчики, що під різними гаслами і прапорами догоджають колонізаторам України* [Мороз 2013]; *На дану посаду нібито проситься “ющенківець” Віктор Бондар, однак проти його кандидатури є серйозний опір* [Писарчук 2014]; *Головний “тимошенківець” Деревляний вляпався у любовний скандал “на стороні” і бажає відбити нову пасію Кайди?* [Головний “тимошенківець” 2018]; „*Як путінці, вирішили пограти м’язами*” — організатор

“ностальгічного шабашу” про скандал у Луцьку [Як путінці 2017]; **Путіністи** рсях. На краю церковного “вулкану” [Косвінцев 2015].

Для номінування періоду правління чи пов’язаних із конкретним політиком суспільно-політичних явищ зазвичай використовують суфікс **-щин(а)**. Такі номінації репрезентують негативну оцінку: *азаровщина, геббелівщина, морозівщина, хижняківщина, шелестицина, шмаровщина, ющенківщина, яворівщина, януковщина*. Порівн.: *Але цього разу це не була проста цікавість, мовляв, що ж там за парканом, це був суспільний ритуал, коли важливо на рівні рефлексів відкласти — “януковщина” повторитися не має* [Гладка 2014]; *Заява про відставку. „Азаровщина — це повне нехтування законом [...]”* [Богославская 2004]; *Так це ж кучмівщина в чистому вигляді!* [Ротай 2006].

Для моделювання таких образних, промовистих термінів у мові ЗМІ за аналогією до утворень на зразок *комунізм, більшовізм, фашизм* використовують також суфікси **-ізм, -изм**, що навантажені негативним значенням, порівн.: *кравчукізм, кучмізм (Хіба не комсомол виховав кравчукізм-кучмізм, злодіїв більшого і меншого масштабу?* [Сверстюк 2015]), *лукашизм (Експорт лукашизму* [Кабачій 2013]), *януковичізм (Зважаючи на реакцію Івана Марчука, можна припустити, що Україну залишить кагорта тих, кому януковичізм, як і колись кучмізм, стане нестерпним* [Samborska 2010]), *путінізм (Путінізм завжди пожирає своїх дітей* [Волошина 2016]), *бандеризм (Бандеризм, якого немає* [Кіпіані 2018]).

На позначення нових процесів, запропонованих конкретним політичним діячем, використовують чужомовний суфікс **-іж-** (аналогічно, напр., до словесних форм на зразок *приватизація*), порівн.: *кіселізація (Сьогодні відомий вислів Леніна міг би звучати так: „Україна — це Партія регіонів плюс шустеризація і кіселізація всієї країни”* [Нелюба 2012: 219]), *путінізація (Одним з найбільш гострих і актуальних питань на сьогодні є: чи можлива остаточно “путінізація” України?* [Жданов 2010]), *тимошенкізація (“Тимошенкізація” євроінтеграції* [Гетьманчук 2012]), *ющенкізація (Я це називаю “ющенкізація” партійного списку “Удару”, — зазначив він* [Кличко, Королевська 2012]). Утім нормативним суфіксом для творення українських термінологічних найменувань (а також на основі чужомовних морфів, що давно запозичені) на позначення дії чи процесу є **-енн(я), -нн(я)**.

Знаходимо також поодинокі приклади з актуалізацією суфікса **-іан(а)**, що їх використовують на позначення заходів, присвячених ушануванню пам’яті конкретного політика, напр., *брежнєвіана, ющенкіана, януковичіана*. Порівн.: *Готуючись до вшанування пам’яті Леоніда Ілліча з нагоди його 100-річного ювілею, можновладці Дніпродзержинська обговорювали ідею присвоєння імені видатного земляка якійсь вулиці або місцевому парку відпочинку. Отож “брежнєвіана” триває?* [Нелюба 2012: 60]. Зауважмо, що вказаний суфікс

частіше використовують для моделювання термінів з актуалізуванням прізвищ письменників. Такі утворення позначають сукупність творів літератури й мистецтва, пов'язаних із життям конкретного творця.

У публіцистиці популярним способом термінотворення є префіксальний. Для побудови термінів, зміст дефініції яких містить указівку на ознаку за віднесеністю до того, хто виступає проти конкретного політика, часто використовують префікс **анти-**, напр.: *антиграбовичівський, антилуценківський, антитабачний, антитимошенківський, антихусейнівський, античерновецький, антиюценківський, антияворівський, антияценюківський*. Порівн.: *Переважають викиди антиграбовичівської публіцистики, на яку адепти Грабовича не знайшли адекватної відповіді* [Нелюба 2012: 25]; *Натомість мітинг, який міська влада дозволила “антилуценківським” партіям (ПР, СПУ, КПУ, зеленим) провести на майдані Свободи, виявився набагато гучнішим* [Нелюба 2012: 27]; *“АнтиТабачний” ректор могилянки Сергій Квіт: не в ногу з усіма* [Охріменко 2010]. В останньому прикладі в середині слова використано прийом капіталізації, тобто вжито велику літеру, що суперечить правилам української орфографії.

Префікс **анти-** функціює також як компонент побудови іменників, що, відповідно, номінують супротивників конкретного політика, порівн.: *Потім як антикучмовець; трансформер-соціаліст; “польовий командир” Майдану; “термінатор” — винищувач корупціонерів і ДАІ [...]* [Нелюба 2012: 27]; *І да, зараз почнуться змагання, хто більший антипутінець, але подивіться правді в очі* [Ієсіров 2018]. Зауважмо, що в наведених прикладах префікс **анти-** навантажений негативним змістом: він, як правило, означає протилежність, протидію, набуває відтінку несхвалення, зневажливості.

Інколи в словотворенні журналісти використовують питомий (український) відповідник префікса **анти-** — **проти-**, порівн.: *Протибагрянівська преса, зокрема часопис “Український самостійник”, звинувачували Івана Багряного у “політичному диктаторстві і вождівстві”, “крутійстві та неокомуністичній поведінці”* [Нелюба 2012: 438–439]; *Водночас заради справедливості зауважу, що Словенія, на відміну, скажімо, від Сербії, у різних міжнародних організаціях завжди голосує за проукраїнські, відповідно — протипутінські — рішення* [Льченко 2018].

Префіксальний спосіб термінотворення в публіцистичному мовленні використовує також афікс **де-**, напр.: *декучмізація, депутінізація, деюценкізація*. Порівн.: *Плюс декучмізація всієї країни* [Захаров 2005]; *РФ потребує двох речей: декомунізації і депутінізації — російський політолог Андрій Зубов* [Горчинська 2017]; *Йдеться якщо не про витіснення Юценка Пінчуком з цього міжнародного каналу, то принаймні про демонополізацію контактів, або про деюценкізацію позаурядової дипломатії* [Нелюба 2012: 123]. Указані терміни називають процес, спрямований на позбавлення ознак, характерних

для конкретного політика. Зауважмо, що префікси, використовувані для моделювання журналістами термінів, відповідно навантажені негативним значенням, що свідчить про перевагу негативних емоцій щодо оцінки дій політиків.

Від антропонімів шляхом складання, утворюються й складні терміно-одиночки ЗМІ, напр.: *бандерофобія* (**Бандерофобія** в російській пропаганді: історія і сучасність [Масенко 2016]), *тимошенкофобія* (*Пароксизми тимошенкофобії* [Шевченко 2016]). Такі номінації слугують для позначення ірраціонального сприйняття (фобії), потенційної загрози.

Для окреслення типу “правління” певного політичного лідера чи групи моделюють складні слова з використанням основи **-кратія** в постпозиції, що в перекладі з грецької мови означає ‘правити, володіти; бути сильним’ (напр.: *демократія*, *бюрократія*), порівн.: *тітушкократія* (*Час тітушкократії* [Канєвський 2018]), *кучмократія* (*І запланована зміна державного ладу — це не що інше, як державний переворот, що його має намір здійснити кучмократія, прикриваючись гаслами конституційної реформи* [Каспрук 2013]).

Отже, терміносистему сучасних мас-медіа більшою мірою наповнюють новоутворені політичні терміни на позначення прихильників конкретного політика чи членів політичного угруповання. Значна кількість терміноодиночок окреслює період правління конкретного політика й започатковані ним політичні зміни. Чимало спеціальних одиниць указують на ознаку за належністю до того, хто виступає проти конкретного політика.

Найбільш популярними способами термінотворення одиниць мас-медіа є, як показує проаналізований матеріал, суфіксальний і префіксальний. Найбільш продуктивними формантами, що актуалізуються під час творення відантропонімних термінів суфіксальним способом, є афікси **-ець** (для позначення прихильників, послідовників конкретного політика) та **-щина** (для номінування періоду правління, явищ, пов’язаних з певним політиком). Префіксальним способом завдяки продуктивним афіксам **анти-**, **проти-** та **де-** утворюють численну групу термінів, дефініції яких містять указівку на ознаку за віднесеністю до того, хто виступає проти конкретного політика. Для творення оцінних політичних номінацій залучають і спосіб складання, за допомогою якого моделюються значення з місткими смислами.

Отже, більшість новоутворених політичних термінів, проаналізованих у мові ЗМІ, віддзеркалюють суспільно-політичну дійсність, почуття й емоції соціуму. Діапазон впливу мас-медіа створює можливості поширення нової лексики серед суспільства, тим самим поповнюючи лексичний склад української мови. Убачаємо потребу постійного відстеження виникнення мовних новоутворень у мові ЗМІ та їхнього лексикографування, оскільки вони поширюються в публіцистичному дискурсі дуже швидко й набувають статусу загальноживаних.

Список використаної літератури

- Льченко О. А., *Вербалізоване “обличчя” сучасного суспільства: словник метафоричних словосполучень української преси (2000–2010 рр.)*, Харків: ФОП Петров В. В., 2011.
- Льченко О. А., *Прецедентність як ознака текстів сучасної преси (на матеріалі метафоричних словосполучень)*, [в:] „Лінгвістичні дослідження”, 2012, вип. 34, с. 97–100.
- Коваленко Б. О., *Стилістично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики*, Кам’янець-Подільський: Буйницький О. А., 2010.
- Космеда Т. А., *Мова “четвертої влади” та шляхи її вдосконалення: компетенція мовної особистості журналіста і читача*, [в:] „Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации»”, 2011, № 4, т. 24 (63), с. 157–162.
- Кочан І., *Слова з терміоелементами -граф(о), -граф, -граф(ія), -граф(ізм) у сучасній українській мові*, [в:] „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2018, zesz. VI, s. 53–60.
- Крижко О. А., *Особливості терміна як основної одиниці терміносистеми*, [в:] Електронний ресурс: http://philology.knu.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_1/062_067.pdf (12.09.2017).
- Мінкова О. Ф., *Експресивний потенціал засобів вторинної номінації в мові новітньої української публіцистики*, Мелітополь: ТОВ „Видавничий будинок ММД”, 2012.
- Навальна М. І., *Динаміка лексику української періодики початку ХХІ ст.*, Київ: Вид. дім Дмитра Бурого, 2011.
- Петрова Т., *Морфологічні способи термінотворення (на матеріалі сучасної української фітомеліоративної термінології)*, [в:] „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2018, zesz. VI, s. 121–129.
- Поліщук Н., *Активність інноваційних процесів у словниковому складі сучасних мас-медіа*, [в:] „Вісник Національного університету «Львівська політехніка»”, 2016, № 842, с. 146–150.
- Ротко С. І., *Дефініції понять термінологія та терміносистема у сучасній лінгвістиці*, [в:] „Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9: Сучасні тенденції розвитку мов”, 2013, вип. 10, с. 234–239.
- Степаненко М. І., *Політичне сьогодення української мови: актуальний перефразистикон*, Харків: Видавець Іванченко І. С., 2017.
- Стишов О., *Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації)*, Київ: Вид. центр КНЛУ, 2-ге вид., перероб, 2003.
- Щуклина Т., *Прецедентные феномены как источник неузвального словообразования в современных российских СМИ*, [в:] „Przegląd Wschodnioeuropejski”, 2017, VIII/1, s. 209–217.

Spsyok vykorystanoi literatury [References]

- Pchenko O. A., *Verbalizovane “oblychchia” suchasnoho suspilstva: slovnyk metaforychnykh slovopoluchen ukrainskoi presy (2000—2010 rr.)* [*Verbalized “Face” of Modern Society:*

- Dictionary of Metaphorical Phrases of the Ukrainian Press*], Kharkiv: FOP Petrov V. V., 2011.
- Ilchenko O. A., *Pretsedentnist yak oznaka tekstiv suchasnoi presy (na materialy metaforychnykh slovospoluchen)* [*Precedence as a Feature of the Texts of Modern Press (Based on Metaphorical Phrases)*], [v:] „Linhvistychni doslidzhennia”, 2012, vyp. 34, s. 97–100.
- Kovalenko B. O., *Stylistychno znyzhena leksyka v movi suchasnoi ukrainskoi publitsystyky* [*Stylistically Reduced Vocabulary in the Language of Modern Ukrainian Journalism*], Kamianets-Podilskyi: Buinytskyi O.A., 2010.
- Kosmeda T. A., *Mova “chetvertoi vlady” ta shliakhy yii vdoskonalennia: kompetentsiia movnoi osobystosti zhurnalista i chytacha* [*The Language of the “Fourth Power” and the Ways of Its Perfection: the Competence of the Linguistic Personality of the Journalist and the Reader*], [v:] „Uchenye zapiski Tavricheskogo nacionalnogo universiteta im. V.I. Vernadskogo. Seriya «Fylogiia. Social’nye kommunikacii»”, tom 24 (63), 2011, № 4, s. 157–162.
- Kochan I., *Slova z terminoelementamy -hraf(o), -hraf, -hraf(ia), -hraf(izm) u suchasni ukrainskii movi* [*Words with Term Elements -граф(o), -граф, -граф(ия), -граф(изм) in Modern Ukrainian*], [v:] „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2018, zesz. VI, s. 53–60.
- Kryzhko O. A., *Osoblyvosti termina yak osnovnoi odynitsi terminosystemy* [*Features of the Term as the Basic Unit of the Terminology System*], [v:] *Elektronyi resurs*: http://philology.knu.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_1/062_067.pdf (12.09.2017).
- Minkova O. F., *Ekspresyivnyi potentsial zasobiv vtorynnoi nominatsii v movi novitnoi ukrainskoi publitsystyky* [*Expressive Potential of Means of Secondary Nomination in the Language of Modern Ukrainian Journalism*], Melitopol: TOV „Vydavnychi budynok MMD”, 2012.
- Navalna M. I., *Dynamika leksykonu ukrainskoi periodyky pochatku XXI st.* [*The Dynamics of the Lexicon of the Ukrainian Periodicals at the Beginning of the XXI Century*], Kyiv: Vyd. dim Dmytra Buraho, 2011.
- Neliuba A., *Slovotvorchist nezaleznoi Ukrainy. 1991–2011* [*Word-Formation in Independent Ukraine. 1991–2011*], Kharkiv 2012.
- Petrova T., *Morfolohichni sposoby terminotvorennia (na materialy suchasnoi ukrainskoi fitomelioryativnoi terminolohii* [*Morphological Methods of Term Formation (on the Material of Modern Ukrainian Phytomeliorative Terminology)*], [v:] „Studia Ukrainica Posnaniensia”, 2018, zesz. VI, s. 121–129.
- Polishchuk N., *Aktyvnist innovatsiinykh protsesiv u slovnykovomu skladi suchasnykh mas media* [*The Activity of Innovative Processes in the Vocabulary of Modern Mass Media*], [v:] „Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politekhnik»”, 2016, № 842, s. 146–150.
- Rotko S. I., *Definitsii poniat terminolohiia ta terminosystema u suchasni linhvistytsi* [*Definition of the Concepts of Terminology and Terminology System in Modern Linguistics*], [v:] „Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 9: Suchasni tendentsii rozvytku mov”, 2013, vyp. 10, s. 234–239.
- Stepanenko M. I., *Politychne sohodennia ukrainskoi movy: aktualnyi perefrastykon* [*The Political Present of the Ukrainian Language: an Actual Rephrasicon*], Kharkiv: Vydavets Ivanchenko I. S., 2017.

- Styshov O., *Ukrainska leksyka kintsia XX stolittia (na materiali movy zasobiv masovoi informatsii) [Ukrainian Vocabulary of the Late Twentieth Century (Based on the Language of the Mass Media)]*, Kyiv: Vyd. tsentr KNLU, 2-he vyd., pererob, 2003.
- Shchuklina T., *Precedentnye fenomeny kak istochnik neuzual'nogo slovoobrazovaniya v sovremennykh rossijskix SMI [Precedent Phenomena as the Source of Non-Usual Word-Formation in the Contemporary Russian Mass Media]*, [v:] „Przeglad Wschodnioeuropejski”, 2017, VIII/1, s. 209–217.

Список використаних джерел

- Богословская И., *Заява про відставку. „Азаровщина — це повне нехтування законом...”*, [в:] Електронний ресурс: <https://www.pravda.com.ua/news/2004/01/19/2997554/> (19.01.2004).
- Волошина Л., *Путінізм завжди пожире своїх дітей*, [в:] Електронний ресурс: <https://gazeta.ua/blog/49125/putinizm-zavzhdi-pozhiraye-svoyih-ditej> (06.08.2016).
- Гетьманчук А., Пилявець О., Солодкий С., *Три сценарії розвитку відносин Україна — ЄС після виборів-2012*, [в:] Електронний ресурс: <https://glavcom.ua/publications/118979-tristsenariji-rozvitku-vidnosin-ukrajina-jes-pislja-viboriv-2012.html> (22.10.2012).
- Гладка К., *Ритуал “Межигір’я”*, [в:] Електронний ресурс: <http://life.pravda.com.ua/columns/2014/02/25/153939/> (25.02.2014).
- Головний “тимощенківець” Деревляний вляпався у любовний скандал “на стороні” і бажає відбити нову пасію Кайди?, [в:] Електронний ресурс: <http://chasopys.te.ua/suspilstvo/5099-golovnij-timoshenkivets-derevlyanij-vlyapavsya-u-lyubovnij-skandal-nastoroni-i-bazhae-vidbiti-novu-pasiyu-kajdi> (06.04.2018).
- Горчинська О., *РФ потребує двох речей: декомунізації і депутінізації — російський політолог Андрій Зубов*, [в:] Електронний ресурс: <https://nv.ua/ukr/publications/rf-maje-potrebu-v-dvoh-rechah-dekomunizatsiji-i-deputinizatsii-rosijskij-politolog-andrij-zubiv-966656.html> (12.04.2017).
- Жданов І., *Чи можлива “путінізація” України?*, [в:] Електронний ресурс: https://www.pravda.com.ua/articles/2010/10/7/5454113/view_print/ (07.10.2010).
- Захаров Є., *Плюс декучмізація всієї країни*, [в:] Електронний ресурс: <http://maidan.org.ua/arch/arch2005/1104949600.html> (01.05.2005).
- Льченко В., *Словенія. Найбагатша у слов'янському світі*, [в:] Електронний ресурс: <http://www.mandry.ua/?p=3728>, (31.01.2018).
- Кабачій Р., *Експорт лукашизму*, [в:] Електронний ресурс: <https://www.pravda.com.ua/columns/2013/03/8/6985139/> (08.03.2013).
- Каневський Г., *Час тітушкократії*, [в:] Електронний ресурс: <https://www.pravda.com.ua/columns/2018/02/19/7172066/> (19.02.2018).
- Каспрук В., *Кучма здає Україну*, [в:] Електронний ресурс: <https://viktorkaspruk.wordpress.com/2013/05/10/кучма-здає-україну/> (10.05.2013).
- Кіпіані В., *Бандеризм, якого немає*, [в:] Електронний ресурс: <https://nv.ua/ukr/opinion/kipiani/banderizm-jakoho-nemaє-2453817.html> (24.02.2018).

- Кличко і Королевська мають пули спонсорів, — політолог, [в:] Електронний ресурс: https://galinfo.com.ua/news/klychko_i_korolevska_mayut_puly_sponsoriv___politolog_115407.html (04.08.2012).
- Косвінцев О., *Путіністи в рясках. На краю церковного “вулкану”*, [в:] Електронний ресурс: https://zaxid.net/putinisti_v_ryasah_n1376501 (15.12.2015).
- Масенко Л., *Бандерофобія в російській пропаганді: історія і сучасність*, [в:] Електронний ресурс: <https://www.radiosvoboda.org/a/28206392.html> (31.12.2016).
- Мороз О., *Про найважливішу справу*, [в:] Електронний ресурс: <http://www.spu.pl.ua/post.php?id=11923> (05.09.2013).
- Нелюба А., *Словотворчість незалежної України 1991–2011: Словник*, Харків: Харків. історико-філол. тов-во, 2012.
- Охрімченко О., *“АнтиТабачний” ректор могилянки Сергій Квіт: не в ноги з усіма*, [в:] Електронний ресурс: <https://www.unian.ua/society/341723-antitabachniy-rector-mogilyanki-sergiy-kvit-ne-v-nogu-z-usima.html> (30.03.2010).
- Писарчук Д., *Новий склад Кабміну. Попередній список*, [в:] Електронний ресурс: https://espreso.tv/article/2014/11/12/novyyu_sklad_kabminu_poperedniy_spysoy (12.11.2014).
- Портников В., *Віталій Портников: російські “тітушки” — новий символ влади*, [в:] Електронний ресурс: https://espreso.tv/article/2018/05/07/vitaliy_portnykov_rosiyski_quottitushkyquot_novyyu_symvol_vlady (07.05.2018).
- Ротай Н., *“Нафтусина” біда*, [в:] Електронний ресурс: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/639/247/23161/> (23.03.2006).
- Самборська О., *„Він шкодує, що повернувся з еміграції і готується виїхати знову”*, [в:] Електронний ресурс: <https://ukrajinciberlinu.wordpress.com/2010/02/22/вн-шко-дує-що-повернувся-з-еміграції-і/> (22.02.2010).
- Сверстюк Є., *“Багато страшних видінь майбутнього втілив Гоголь у своїх образах, що простуватим читачем сприймалися як дивацтво”*, [в:] Електронний ресурс: <https://ukrajinciberlinu.wordpress.com/2009/04/01/багато-страшних-видінь-майбутнього-в/> (21.12.2015).
- Шевченко О., *Пароксизм тимошенкофобії*, [в:] Електронний ресурс: <http://turka-ua.net/news/2016-01-14-2583> (14.01.2016).
- „Як путінці вирішили пограти м’язами” — організатор „ностальгічного шабашу” про скандал у Луцьку, [в:] Електронний ресурс: <https://www.volyn24.com/news/94255-iak-putinci-vyrishyly-pograty-miazamy-organizator-nostalgichnogo-shabashu-pro-skandal-u-lucku> (26.11.2017).
- Ієсіров С., *Насправді президентську кампанію можна закінчувати*, [в:] Електронний ресурс: <https://tverezo.info/post/74409> (19.10.2018).

Spysok vykorystanykh dzherel [References]

Bohoslovskaia Y., *Zaiava pro vidstavku. „Azarovshchyna — tse povne nekhtuvannia zakonom...”*
[Resignation Letter. „Azarovshchyna (the Attack of Azarov on Small Business of Ukraine)

- is a Complete Violation of Law*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.pravda.com.ua/news/2004/01/19/2997554/> (ponedilok, 19 sichnia 2004, 18:39).
- Voloshyna L., *Putinizm zavzhdy pozhyraie svoikh ditei* [*Putinism Always Devours Its Children*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://gazeta.ua/blog/49125/putinizm-zavzhdi-pozhiraye-svoiyh-ditej> (06.08.2016).
- Hetmanchuk A., Pyliavets O., Solodkyi S., *Try stsenarii rozvytku vidnosyn Ukraina YeS pislia vyboriv 2012* [*Three Scenarios for the Development of Ukraine-EU Relations after the 2012 Election*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://glavcom.ua/publications/118979-tri-stsenariji-rozvytku-vidnosin-ukrajina-jes-pislja-vyboriv-2012.html> (22.10.2012).
- Hladka K., *Rytual "Mezhyhiria" ["Mezhyhiria" Ritual]*, [v:] Elektronnyi resurs: <http://life.pravda.com.ua/columns/2014/02/25/153939/> (25.02.2014).
- Holovnyi "tymoshenkivets" *Derevlianyi vliapavsia u liubovnyi skandal "na storoni" i bazhaie vidbyty novu pasiiu Kaidy?* [*The Main Tymoshenko's Ally Derevlianyi Involved in the Scandal Playing Around and Willing to Swipe the Beloved of Kaida*], [v:] Elektronnyi resurs: <http://chasopys.te.ua/suspilstvo/5099-golovnij-tymoshenkivets-derevlianyj-vlyapavsya-u-lyubovnij-skandal-na-storoni-i-bazhaie-vidbiti-novu-pasiyu-kajdi> (06.04.2018).
- Horchynska O., *RF potrebuie dvokh rechei: dekomunizatsii i deputinizatsii — rosiyskyi politoloh Andrii Zubov* [*Russia Needs Two Things: Decommunization and Deputinization, Says Russian Political Scientist Andrii Zubov*], [v:] Elektronnyi resurs: <https://nv.ua/ukr/publications/rf-maje-potrebu-v-dvoh-rechah-dekomunizatsiji-i-deputinizatsii-rosijskij-politolog-andrij-zubiv-966656.html> (12.04.2017).
- Zhdanov I., *Chy mozhlyva "putinizatsiia" Ukrainy? [Is it Possible to „Putinize” Ukraine?]*, [v:] Elektronnyi resurs: https://www.pravda.com.ua/articles/2010/10/7/5454113/view_print/ (07.10.2010).
- Zakharov Ye., *Plius dekuchmizatsiia vsiei krainy [Plus Dekuchmization of the Whole Country]*, [v:] Elektronnyi resurs: <http://maidan.org.ua/arch/arch2005/1104949600.html> (01.05.2005).
- Iichenko V., *Slovenia. Naibahatsha u slovianskomu sviti [Slovenia: the Richest in the Slavic World]*, [v:] Elektronnyi resurs: <http://www.mandry.ua/?p=3728> (31.01.2018).
- Kabachii R., *Eksport lukashyzmu [Export of Lukashism]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.pravda.com.ua/columns/2013/03/8/6985139/> (08.03.2013).
- Kanievskiy H., *Chas titushkokratii [The Time of Titushkocracy]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.pravda.com.ua/columns/2018/02/19/7172066/> (19.02.2018).
- Kaspruk V., *Kuchma zdaie Ukrainu [Kuchma Gives Ukraine Away]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://viktorkaspruk.wordpress.com/2013/05/10/kuchma-zdaie-ukrainu/> (10.05.2013).
- Kipiani V., *Banderyzm, yakoho nemaie [Banderism, which doesn't Exist]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://nv.ua/ukr/opinion/kipiani/banderizm-jakoho-nemaje-2453817.html> (24.02.2018).
- Klychko i Korolevska *maiut puly sponsoriv, — politoloh [Klychko i Korolevska have many Sponsors, Claims a Political Expert]*, [v:] Elektronnyi resurs: https://galinfo.com.ua/news/klychko_i_korolevska_mayut_puly_sponsoriv_politolog_115407.html (04.08.2012).
- Kosvintsev O., *Putinisty v riasakh. Na kraiu tserkovnoho "vulkanu" [Putinists in Cassocks. On the Edge of the Church "Volcano"]*, [v:] Elektronnyi resurs: https://zaxid.net/putinisti_v_ryasah_n1376501 (15.12.2015).

- Masenko L., *Banderofobiia v rosiiskii propahandi: istoriia i suchasnist [Banderophobia in the Russian Propaganda: the Past and the Present]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.radiosvoboda.org/a/28206392.html> (31.12.2016).
- Moroz O., *Pro naivazhlyvishu spravu [On the Most Complicated]*, [v:] Elektronnyi resurs: <http://www.spu.pl.ua/post.php?id=11923> (05.09.2013).
- Neliuba A., *Slovotvorchist nezaleznoi Ukrainy 1991–2011: Slovnyk [Word Formation of Independent Ukraine in 1991–2011: a Dictionary]*, Kharkiv: Kharkiv. istoryko-filol. tovo, 2012.
- Okhrimenko O., “*AntyTabachnyi*” rektor mohylianky Serhii Kvit: *ne v nohy z usima [„Anti-Tabachnyk” Rector of the Mohyla Academy Serhii Kvit: Out of Syne]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.unian.ua/society/341723-antitabachniy-ректор-mogilyanky-sergiy-kvit-ne-v-nogu-z-usima.html> (30.03.2010).
- Pysarchuk D., *Novyi sklad Kabminu. Poperednii spysok [New Members of the Cabinet. The Preliminary List]*, [v:] Elektronnyi resurs: https://espresso.tv/article/2014/11/12/novyy_sklad_kabminu_poperedniy_spysok (12.11.2014).
- Portnykov V., *Vitalii Portnykov: rosiiski “titushky” — novyi symvol vlady [Vitalii Portnikov: Russian “Titushkas” as a New Symbol of Power]*, [v:] Elektronnyi resurs: https://espresso.tv/article/2018/05/07/vitaliy_portnykov_rosiyski_quottitushkyquot_novyy_symvol_vlady (07.05.2018).
- Rotai N., “*Naftusyna*” bida [“*Naftusyniia*” S Misfortune], [v:] Elektronnyi resurs: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/639/247/23161/> (23.03.2006).
- Samborska O., „*Vin shkoduie, shcho povernuvsia z emihratsii i hotuietsia vykhaty znovu*” [He Regrets Returning from Emigration and is Ready to Leave the Country Again], [v:] Elektronnyi resurs: <https://ukrajinciberlinu.wordpress.com/2010/02/22/vin-shkoduie-shcho-povernuvsia-z-emihratsii-i/>, (22.02.2010).
- Sverstiuk Ie., “*Bahato strashnykh vydin maibutnoho vtilyv Hohol u svoikh obrazakh, shcho prostuvatym chytachem sprymalysia yak dyvatstvo*” [“Gogol’s Terrible Visions of the Future Perceived as Oddity by Average Readers”], [v:] Elektronnyi resurs: <https://ukrajinciberlinu.wordpress.com/2009/04/01/bahato-strashnykh-vydin-maibutnoho-v/> (21.12.2015).
- Shevchenko O., *Paroksyzm tymoshenkofobii [Paroxysm of Tymoshenkophobia]*, [v:] Elektronnyi resurs: <http://turka-ua.net/news/2016-01-14-2583> (14.01.2016).
- „*Yak putintsi, vyrishyly pohratty miazamy*” — orhanizator „*nostalhichnoho shabashu*” pro skandal u Lutsku [, *How Putinists Decided to Play Muscles*», the Organizer of „the Nostalgic Sabbath” Tells about the Scandal in Lutsk], [v:] Elektronnyi resurs: <https://www.volyn24.com/news/94255-iaak-putinci-vyrishyly-pohratty-miazamy-organizator-nostalgichnogo-shabashu-pro-skandal-u-lucku> (26.11.2017).
- Iesipov S., *Naspravdi prezydentsku kampaniiu mozhna zakinchuvaty [In Fact, the Presidential Campaign can be Finished]*, [v:] Elektronnyi resurs: <https://tverezo.info/post/74409> (19.10.2018).